

Vigyázva lépek, el amerre jártál,
 Az almafáknál és az orgonáknál...
 A langyos, drága földre térdelek
 S imádom, áldom minden léptedet!

Móra László.

A szociális szeretetről.

Soha még annyi szó nem esett a szociális szeretetről, mint éppen napjainkban. Szinte önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogyan, eddig nem ismerték az emberek ezt a fogalmat, érzést: szociális szeretet? Talán ez is korunk találmánya? Hamar megadhatjuk rá a feleletet, mint annyi más sok fogalomra, amelyet csak poraiból támasztottunk fel, csupán nevét változtattuk meg: ez a fogalom sem új, hanem csak kissé megfeledkeztünk róla vagy nem gondoltunk rá.

Maga a szó — valljuk meg őszintén — kissé kesernyés mellékíze miatt nem valami tetszetős fülünknek. De ez nem változtat a lényegen. Az első, aki hangoztatta Földünkön: az isteni Megváltó, maga az Ur Jézus volt. Egész élete ezt a szociális szeretetet példázta. Azóta sok száz esztendő múlt el, sokszor felfénylett a szociális szeretet eszménye az emberiség előtt, máskor, — talán többször — viszont aláhanyatlott a feledésbe, hogy azután nagysokára valaki ismét felfedezze s elének állítsa: mint megváltó eszmét.

Természetes, hogy aki társaságban, társadalomban él, annak ismernie kell azt a társadalmat, bele kell illeszkednie abba, s a maga cselekedeteit hozzá kell alkalmaznia, idomítania, mert a társadalomban élő ember nem önmagáé.

A nemzet maga is nagy szociális egység. Meg kell tanulnunk tehát a benne való életet.

A legelső, amit meg kell állapítanunk: az igazi szociális nevelés az *önzetlenségre* való neveléssel kezdődik. Enélkül nem nevelhetünk senkit a közösség, társadalom vagy az állam számára. Ez a közérdek szem előtt tartása, az egyéni érdek fölé való helyezését jelenti. Bizony ez nagyon nehéz feladat, különösen korunkban, amikor az önzés szinte öncélúvá lett az emberiség körében, s odaformálta a társadalmakat, hogy mindenki mástól vár, elvárja azt, hogy hasznára, segítségére legyen.

Éppen mivel nehéz feladat, kell már a gyermek-korban megkezdeni. Szülői tanítsák meg a gyermeket arra, hogyan kell társaságban viselkednie: állni, ülni, menni, enni, köszönni, beszélni, viselkedni, egyszóval szeretetreméltónak lenni. A első szoktatások ezekre vonatkoznak, s már ekkor rakjuk le a jó modor, a biztos fellépés, a helyes magatartás, a szeretetreméltó figyelem s mások megbecsülésének alapjait.

Az amerikai gyermekeket ezzel a jelszóval nevelik: Légy mosolygó! Így szoktatják rá őket arra, hogy víg arcot mutassanak, mindenkinek. Így ha a gyermek megszokja, hogy másokkal szemben mindig nyájas legyen és víg arcot mutasson, ez nemcsak azzal jár, hogy arcának barátságos kifejezése állandóvá válik, hanem lelkében is állandóvá lesz a derűség, ez teszi őt kedvesebbé embertársai előtt.

Mindez azonban maga még nem szociális érzés. De az is bizonyos, hogy ahhoz a jó modoron, az udvariasságon keresztül juthatunk el.

A szociális érzés az az érzélem, amely a társadalmat összetartja: az *együvé tartozásnak az érzése, az egymás megbecsülése, az egymás támogatása, segítése, az egymás szeretete*. A kereszténység ezt *felebaráti szeretetnek* nevezi már régen. A politika *szolidaritásnak, összefogásnak, kölcsönös támogatásnak* keresztelte el.

Annak, amit ma szociális érzésnek neveznek, lényege: a *szolidaritás* vagyis az *összetartás*, a helytállás: mindnyáján egyért, egy mindnyájunkért.

Mivel azonban az összefogás rendszerint mások ellen irányul, sietve hozzá kell tennünk, a szociális érzés nem irányul mások ellen. Ilyen a felebaráti szeretet, az emberbaráti érzés, az az érzés, hogy mindannyian összetartozunk, mint egy atyának gyermekei, s minden emberben meg kell becsülnünk az EMBERT, vagyis azt: ami emberi érték.

Csak ez a szociális érzés lehet az önzés ellensúlyozója, s ebből fakadnak a legbecsesebb erkölcsi érzések is, mint a részvét, segítség, a szolidaritás, az egy célra törekvés, az önzetlenség, a közösségbe való beilleszkedés, a köz szolgálata, az ideális együttélésre való törekvés, a humanitás, az eszmények szolgálata.

Az igazi szociális érzés tehát nem pusztán a szolidaritás érzése. Több ennél, mert az az érzés, mely az életet embertársainkra nézve kellemessé igyekszik tenni. Az okosság azt kívánja, ne tegyük az életet, mely amúgy is oly nehéz, még nehezebbé, ne gátoljuk a más boldogulását, a más örömét ne irigyeljük, hanem éppen ellenkezőleg: igyekezzünk azt elősegíteni, fokozni, akkor is, ha az nekünk nem lesz hasznunkra. Önzetlenül szerezzünk másnak örömet, s hozzunk áldozatot is másokért.

Ez az igazi szociális érzés, amelyet ha gyermekeinkben — mégoly fáradságos és kezdetben bizony sok türelmet követelő munkával — megalapozunk és felfokozunk: születik meg az *új magyar embertípus: az emberebb ember s a magyarabb magyar!*

Ezt pedig csak a *közösségnek tett szolgálattal, az áldozatos étellel* tudjuk elérni!